

2024 Olimpia – Keretmese és tudnivalók

Egy kisfiút az apukája a nagyszüleihez visznek pár hétre a nyári szünetben, mivel az édesanyja részt vesz az olimpián, mint edző. A kisfiú nagyon szeret a nagyszülőknél lenni és a nagypapa megígérte neki, hogy minden nap együtt fogják nézni az olimpiát és a barátaival is sokat tud majd játszani.

A kisfiú minél többet lát és hall az olimpiáról, egyre többet és többet akar tudni még róla. Elkezd kérdezgetni a nagypapát és a nagymamát, akik nagyon szívesen mesélnek az olimpiákról, hiszen a nagypapa kétszeres olimpiai bajnok.

1. Tábori nap

Nagypapa elmagyarázza, hogy mi az olimpia, kik versenyeznek ott, mi kell ahhoz, hogy valakit kiküldjön az országa az olimpiára, mit nyernek az olimpikonok, milyen olimpiák vannak, mikor vannak olimpiák stb.

- Az olimpia a világon az egyik legnagyobb és legrangosabb sportesemény.
- Olimpián az országok legjobb amatőr sportolói mérhetik össze tudásukat.
- Nyári Olimpia, Téli Olimpia, Paralimpia, Ifjúsági Olimpiai Játékok (14 és 18 év között), Siketlimpai (süket sportolóknak), Speciális Olimpia (értelmi fogyatékos sportolóknak)
- 4 évente rendezünk Nyári Olimpiát és Téli Olimpiát, de a Téli Olimpia a Nyári Olimpiák között lévő páros évben van megtartva. A Nyári Olimpia évében van megrendezve az Ifjúsági Téli Olimpia és az Ifjúsági Nyári Olimpia pedig a Téli Olimpia évében.
- Ahhoz, hogy egy ország részt vehessen az olimpiai játékokon kell, hogy legyen saját országos olimpiai bizottságuk, amit a Nemzetközi Olimpiai Bizottság-nak el kell fogadnia.
- Egy évvel az olimpia megnyitó ünnepsége előtt a Nemzetközi Olimpiai Bizottság sportáganként megadja, hogy mi a követelmény ahhoz, hogy a sportolók jelentkezhessenek az olimpiára. Aki ezt az eredményt eléri az kvalifikálhat, ezzel kvótát szerezve magának az olimpiai játékokra. Azért, hogy ne legyen nagyon sok versenyző, minden ország csak bizonyos mennyiségű sportolót indíthat minden versenyszámban. Általában versenyszámonként minden országnak két kvótája van, azaz két versenyzőt indíthat, ha van annyi sportolója, aki kvalifikált abban a sportágban. Ha több kvalifikált sportoló van, mint amennyi kvóta hely, akkor az ország olimpiai bizottsága dönti el, hogy a kvalifikált sportolók közül kit küld ki az olimpiára.

2. Tábori nap

A nagypapa elmeséli az olimpia történetét, hogyan alakult ki, milyen olimpiai hagyományok és szokások vannak.

- Ókori olimpia

- Olimpiai játékokat (fesztivál) Zeusz (görög Isten) tiszteletére rendezték. (Abban az időben több Isten hit volt a görög területeken.) Ezen csak férfiak vehettek részt, de volt külön a fiúgyermekeknek is. A nők olimpiai fesztiválját Hera, Zeusz felesége tiszteletére rendezte egy 16 nőből álló bizottság Eils városában. Ez ugyanúgy 4 évente volt megtartva, mint a férfiak olimpiája, de csak lányok versenyezhettek, férjnél levő asszonyok már nem. A fiúk és férfiak versenyeit is csak a még nem házas nők és lányok nézhették meg.
- Legtöbb játékot Görögországban Olümpiában rendeztek, de Athénában és Delphoiben is volt olimpia.
- Az első olimpián csak egy versenyszám volt, a stadion futás, de hamar lett több sportág is.
- Ókori olimpiák i.e. 776 – i.sz. 393 voltak. (i.sz.393-ban Nagy Theodosius római császár a kereszténység megszilárdítása érdekében eltörölt minden pogány rendezvényt, többek között az olimpiai játékokat is.)
- Az olimpiai bajnokok olajág koszorút kaptak, szobrokat, verseket, ódákat írtak róluk. Soknak a képére pénzt is verettek. Legtöbbnek nem kellett utána dolgoznia, mert annyi pénzt/értékes nyereményt kapott, hogy abból meg tudott élni, vagy az állam eltartotta.
- Modernkori olimpia elindítása – 1894-ben Pierre de Coubertin (Coubertin Bárá) kezdeményezésére megalapították a Nemzetközi Olimpiai Bizottságot. 14 ország vett részt az első olimpián, köztük Magyarország is. 2020-ban pedig már 206 ország volt jelen.
- Olimpiai láng/ olimpiai fáklya– az Amsterdami 1928-as játékokon lett bevezetve. 1936-tól körbevitték a földön. 2010-óta biztonsági okokból már csak a rendező országban viszik körbe.
 - Az olimpiai lángot mindig több hónappal a játékok előtt a Görögországi Olümpiában a Nap melege segítségével gyűjtják meg. Innen egymást váltó futók juttatják el az olimpia rendező városáig és ezzel a fáklyával gyűjtják meg a Nyitóünnepségen az olimpiai lángot, ami a játékok végéig lobog.
- Olimpia hármas jelszava: Citius Altius Fortius (Gyorsabban, Magasabbra, Erősebben)
- Atléta: (athlete) ókori görög szó, jelentése: az, aki azért versenyzik, hogy díjat kapjon (the one who competes for a prize)
- Olimpiai öt karika, zászló, logó –A legismertebb sportzászló az olimpiai játékok lobogója, amelyet 1913-ban tervezett Pierre de Coubertin báró, a modern olimpiai eszme elindítója. A zászlón fehér alapon az olimpiai jelkép, az egymásba fonódó öt karika látható.
Nyilvánosan először Párizsban vonták fel, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság megalakulásának huszadik évfordulóján. Először az 1920-as olimpián használták Antwerpenben.
A megnyitó ceremónián felvonják a nagyméretű lobogót, amely a játékok végéig a helyén marad. Az atléták az olimpiai zászló sarkát fogva teszik le esküjüket.

Az olimpiai zászló [...] fehér háttér öt összefonódó karikával a közepén: kék, sárga, fekete, zöld és piros [...] Ez az ábrázolás szimbolikus; Az öt kontinenst jelképezi, akiket az olimpiai eszme egyesített, amíg a hat szín azokból áll össze, melyek minden nemzeti zászlón megjelennek jelen korunkban.

- Olimpiai himnusz – 1896-os olimpiára lett írva, de csak 1958-ban a Tokiói ülésen ismerte el a NOB, mint az olimpia hivatalos himnusza. Hivatalosan a himnuszt 1960-as játékokon adták elő először a nyitó és záró ünnepségen.
- Olimpiai kabala – 1968-as Nyári Olimpián volt hivatalos kabala először.
 - Bár nem hivatalosan, de sokak szerint az első kabala 1932-es Los Angelesi Nyári Olimpiához fűződik. Egy „Smoky” nevű kutyus bukkant fel az olimpiai faluban, még a falu építése alatt, majd a résztvevők fotózkodtak vele és saját országuk kitűzőit tűzték fel takarójára.
- Hivatalos nyelv: francia és angol + a rendező ország nyelve, ha ezektől eltér.
- Béke – Coubertin Báro azon reményei, hogy az olimpiai játékok teljes békét hoznak nem váltak valóra. Ettől függetlenül, egymással háborúban álló országok sportolói többnyire békében és sportszerűen játszanak/versenyeznek egymással.
- Sportszerűség, olimpiai eskü – 1920-ban lett bevezetve
 - *„A legfontosabb dolog az olimpiai játékokban nem a győzelem, hanem a részvétel, hasonlóan az élethez: nem a diadal, az igyekezet a fontosabb. A legalapvetőbb dolog nem az, hogy legyőzd társaid, hanem hogy küzdj jól.”*
- Téli olimpia – 1924-től, de már 1911-ben engedélyezve volt, csak el lett halasztva I.VH (WWI) miatt. Kezdetekben a téli és a nyári olimpia egy évben volt, 1994-től két év eltéréssel rendezik meg.
- Elmaradt olimpiák:
 - Nyári: 1916 – I.VH (WWI), 1940 és 1944 – II.VH (WWII), 2020 elhalasztott 2021-re
 - Téli: 1940 és 1944 – II.VH (WWII)
- 2024 Párizsi Olimpia az a XXXIII Olimpiád játéka.

3. Tábori nap

A kisfiú megkérdezi nagyszüleit, hogy milyen sportok vannak most az olimpián és melyik sportot hogyan játszik. A kisfiú elhatározza, hogy rendez a barátaival egy Mini Olimpiát.

- Nézzük meg a 2024-es olimpiának a programját, hogy milyen sportágak lesznek most és ebből miket ismerünk.
- Olimpián egyre több sportág van (olimpiánként változik)
 - Nyári: 32 sportág, 48 szakág, 329 versenyszám (2024)
 - Téli: 8 sportág, több mint 15 szakág, 116 versenyszám (2026)
- Olimpiai sportágak, amelyekben a magyarok szereztek érmekeket:

- Nyári olimpia:
 - Vívás, úszás, kajak-kenu, birkózás, torna, atlétika, ökölvívás, öttusa, vízilabda, sportlövészet, labdarúgás, súlyemelés, cselgáncs, kézilabda, evezés, vitorlázás, lovaglás, tenisz, karate
- Téli olimpia:
 - Rövidpályás gyorskorcsolya, műkorcsolya, gyorskorcsolya
- A sport/olimpia alapelvei: szenvedély, hit, győzelem, sportszerűség, munkaerkölcs, önfegyelem, kitartás, béke, barátság és csapat munka

4. Tábori nap

A kisfiú sokszor hallja azt a szót, hogy olimpiai falu. Nem tudja mi lehet ez, így megkéri nagyszüleit, hogy mondják el neki, mi is az az olimpiai falu és mit lehet benne látni és csinálni.

- Manapság, egy olimpiai falu kb. 15,000 főnek ad szállást az olimpia idejére. Az olimpiai falu mérete természetesen a résztvevők számától függ.
- Az olimpia alatt innen nem mehetnek ki az olimpikonok és hétköznapi emberek nem jöhetnek be. Ez főként a biztonság miatt van.
- Olimpiai faluban vannak szolgáltatások, amikért nem kell fizetni, ezek például az étkezés és az orvosi ellátás, de van ajándékbolt és különböző helyek, ahol pénzért tudnak tárgyakat és szolgáltatásokat vásárolni az ott lakók.
- A sportszarnokok és pályák az olimpiai falun belül és kívül is elhelyezkedhetnek.

5. Tábori nap

Tegnap este az a magyar női vívó nyert aranyérmet az olimpián, akinek a kisfiú édesanyja az edzője. Reggel a kisfiú megkérdezi, hogy kik nyertek még az olimpián érmeiket. Erre nagymama megmutatja neki a nappali falán levő képeket és a nagypapa olimpiai érmeit. A nagypapa pedig elővesz egy dobozt tele újságcikkkel, amelyek a magyar olimpikonokról szólnak, így a kisfiú megismeri magyar olimpikonjainkat és a világrekordokat, amiket magyar sportolók értek el.

- 2024-ben kik a magyar érem esélyes sportolók
- Olimpikon családok
 - Marosi József és Paula, Földessy Ödön
 - Konrád Ferenc és János
 - Németh Imre és Miklós
 - Stb.
- Magyar olimpiai bajnokok:
 - Hétszeres olimpiai bajnok - Gerevich Aladár

- Hatszoros olimpiai bajnokok - Kozák Danuta, Kovács Pál, Kárpát Rudolf
- Ötszörös olimpiai bajnokok - Egerszegi Krisztina, Keleti Ágnes
- Négyszeres olimpiai bajnokok - Darnyi Tamás, Fuchs Jenő, Kulcsár Győző
- Háromszoros olimpiai bajnok - Balczó András, Benedek Tibor, Biros Péter, Berczelly Tibor, Fenyvesi Csaba, Gyarmati Dezső, Hosszú Katinka, Dusev-Janics Natasa, Kabos Endre, Kammerer Zoltán, Kárpáti György, Kásás Tamás, Kiss Gergely, Kovács Katalin, Molnár Tamás, Papp László, Rajcsányi László, Storcz Botond, Szabó Gabriella, Szécsi Zoltán, Szilágyi Áron
- 227 egyszeres és 53 kétszeres olimpiai bajnokunk közül néhány ismertebb: Borkai Zsolt, Bozsik József, Buzánszki Jenő, Czene Attila, Csapó Gábor, Csipes Tamara, Csipes Ferenc, Csollány Szilveszter, Grosics Gyula, Puskás Ferenc és az Aranycsapat, Gyurta Dániel, Hajós Alfréd, Hidegkuti Nándor, Igaly Diána, Kolonics György, Kovács Ágnes, Kovács István, Kőbán Rita, Pulai Imre, Risztov Éva, Schmitt Pál, Szász Emese, Tersztyánszky Ödön, Vajda Attila, Vereckei Ákos, Vörös Zsuzsanna
- Ez a lista nem teljes. Összesen eddig 308 olimpiai bajnok és még ennél is több olimpiai ezüst és olimpiai bronzérmes magyar sportoló van.
- 2024 évi nagy esélyesek: Kovács Benedek, Milák Kristóf, Csipes Tamara, Nádás Bence, Domonyi Dóra, Tótka Sándor, Varga Ádám, Kopasz Bálint, Bácskay Csenge, Rasovszki Kristóf